

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 29/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion vientitakuista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi valtion vientitakuista annetun lain muuttamisesta (HE 318/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Kari Parkkonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- toimitusjohtaja Pauli Heikkilä, Finnvera Oyj
- rahoitusasiantuntija Tommi Toivola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, edustaen myös Teknologiateollisuus ry:tä
- pääekonomisti Veli-Matti Mattila, Finanssialan Keskusliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- valtiovarainministeriö
- Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion vientitakuista annettua lakia. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vientitakuu olisi mahdollista myöntää ulkomaiselle ostajalle myönnetyn vientiluoton jälleenrahoituksen järjestämiseksi. Lisäksi ehdotetaan, että vientitakuu voitaisiin myöntää vientitakuulain mukaisten kotimaahan suuntautuvien vientiä edistävien investointien jälleenrahoituksen järjestämiseksi. Ehdotuksen tarkoituksena on monipuolistaa viennin rahoitusmahdollisuuksia ja siten edistää vientiä. Ehdotuksella lisäksi parannettaisiin

vientitakuun saaneiden luotto- ja rahoituslaitosten mahdollisuuksia jälleenrahoittaa vientiä.

Julkisesti tuetun vienninrahoitusjärjestelmän kehittämisen tarkoituksena on ylläpitää Suomen vientiteollisuudelle kilpailijamaihin nähden tasavertaiset kilpailuedellytykset ja menestymisen mahdollisuudet. Toimiva vienninrahoitusjärjestelmä muodostaa perustan Suomen talouskasvulle, työllisyydelle ja kilpailukyvyille.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2015 alkupuolella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Saamansa selvityksen perusteella talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön Finnveran viennin rahoituksessa niin kutsuttu jälleenrahoitustakuu. Jälleenrahoituksen takaamisessa on kysymys vientitakuulain tarkoittamaan kauppaan liittyvän rahoituksen järjestämiseksi myönnettävästä erillisestä takuusta eikä suoraan kyseiseen kauppaan liittyvästä takuusta.

Finanssikriisin seurauksena luotto- ja rahoituslaitoksia koskeva sääntely on kiristynyt. Uudet säännökset pankkien vakavaraisuuden lisäämiseksi ja riskien hallinnan parantamiseksi ovat vaikuttaneet pankkien halukkuuteen myöntää korkean riskin yrityslainoja; pankit ovat reagoineet uusiin vaatimuksiin lisäämällä oman pääoman tuottoja ja vähentämällä riskipainotteisia saatavia. Tästä on ollut seurauksena yritysten pitkäaikaisen rahoituksen saatavuuden vaikeutuminen ja rahoituksen hinnan nousu. Tällä hetkellä viennin rahoitus Suomessa painottuikin voimakkaasti Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämiin luottoihin siltä osin kuin pankkien varainhankintaan perustuvaa pitkäaikaista rahoitusta ei ole saatavilla. Tämän vuoksi on tarpeellista edistää pankkien varainhankintaan perustuvan vientiluottorahoituksen järjestymistä. Siten

voidaan myös turvata vienninrahoituslaissa olevien myöntämisvaltuuksien riittävyys. Hallituksen esityksen mukainen jälleenrahoitustakuu mahdollistaa, että vientitakuun saajana oleva luotto- tai rahoituslaitos voi tarvittaessa käyttää vientiluottoja varainhankintansa vakuutena, minkä odotetaan lisäävän näiden halukkuutta yrityslainojen myöntämiseen.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esityksessä ehdotettua järjestelmää vastaavan kaltaisia on käytössä keskeisissä kilpailijamaissamme. Lisäksi useissa näistä maista on käytössä myös luottomuotoinen vienninrahoitusjärjestelmä. Näissä maissa pääomataravienttiä harjoittavien yritysten rahoitusmahdollisuudet ovat siten tosiasiallisesti monipuolisemmat kuin suomalaisilla vientiyrityksillä. Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut muutokset vientitakuulakiin parantavat yksityisten rahoitusmarkkinoiden mahdollisuuksia rahoittaa vientiä ja siten edesauttavat tasavertaisemman kilpailuasetelman muodostumista kilpailijamaidemme nähden.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk (osittain)	Jukka Kärnä /sd
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Eero Lehti /kok
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Martti Mölsä /ps
	Teuvo Hakkarainen /ps	Arto Pirttilahti /kesk
	Antti Kaikkonen /kesk	Kaj Turunen /ps
	Johanna Karimäki /vihr	Harry Wallin /sd
	Pia Kauma /kok	vjäs. Jouko Skinnari /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller.